

VILIAM ŠIMUNEK

SLOVENSKÝ
TRILER

SKLADÁČKA

MARENČIN PT

Viliam Šimunek
Skladačka

Copyright © Viliam Šimunek, 2020
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2020
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marenčin Media, 2020
Design © Marta Blehová, 2020
834. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0597-5 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0598-2 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0599-9 (ePub)

Povedali by ste si, deň ako každý iný. Tí však, ktorí v správach zachytili hoci aj útržok z meteorologickej predpovede, vedeli, že v najbližších hodinách rozhodne treba rátať s nepriazňou počasia. Bez ohľadu na tento stupeň poznania väčšina obyvateľstva od samého rána aj tak podvedome cítila, že vo vzduchu visí niečo zlovestné. Noc bola priam tropická, akoby chcela tromfnúť rekordné teploty z rozpáleného popoludnia až podvečera a kontinuálne predať pomyselnú štafetu rozžiarenému ránu, ktoré slubovalo ešte väčšiu pálavu.

Oproti včerajšku však došlo k výraznému posunu. Horúčavu ešte k tomu sprevádzalo neznesiteľné dusno, ktoré sa časom nezadržateľne stupňovalo a táto zmes nepohody a fyzického vyčerpania z prevažne prebdeného úsilia o aspoň chvíľkový spánok, pomaličky, krok za krokom, fatálne utlmovala životné aj prírodné deje.

Prvé, čo si uvedomil každý, kto sa pohyboval mimo múrov svojho obydlia alebo pracovných priestorov, bolo to neuveriteľné ticho. V absolútne stoickom ovzduší, kde nemohol vzniknúť ani ten najmenší priestor na akýkoľvek slabučký závan vetríka, sa očividne minimalizovali prirodzené zvuky a hluk, ktorý sprevádza bežný život.

Každá minca má však dve strany. O čo sa znížili fyzické aktivity, o to dramatickejšie, pre niekoho možno nepochopiteľne, nabrali na obrátkach ľudské prejavy. Emócie vystupňované pod tlakom panujúcich okolností sa čoraz častejšie dostávali do špirály nekontrolovateľných výstupov, ktoré snáď zaskočili aj samotných aktérov – zbavených, aspoň pre tento moment, možnosti obvyklej, účinnej sebakkontroly. Ako v každých extrémnych podmienkach, aj teraz boli výrazne badateľnejšie negatívne reakcie, hoci zostrené city poskytli dostatočný priestor na priechod aj tým pozitívnym.

Najmä, keď boli dlhodobo potláčané a uvedomelo alebo vynútene odsunuté až za okraj reálneho vnímania.

Samozrejme, život druhej väčšiny populácie šiel vychodenou cestičkou. Ľudia sa rodili aj umierali, stretávali aj rozchádzali a bez ohľadu na momentálne pocity si riešili svoje každodenné povinnosti zmiešané s obyčajnými radošťami a starostlami.

Našlo sa však aj zopár jedincov, ktorých úplne premklo iracionálne pre-svedčenie, že ich dlhodobo neriešené strasti, v niektorých prípadoch spo-jené s trýznivými tajomstvami, ktoré mali byť už rokmi dávno zabudnuté, sa práve v tento deň náhle ako gordický uzol pretnú alebo aspoň konečne uzrú svetlo sveta a všetko to trápenie sa pre nich akosi skončí.

Fyzické očakávanie zlomu počasia sa pevne prepletlo s ich neočakávaným psychickým stavom a každého z nich ovládla jediná túžba. Aby to, čo má prísť, prišlo čo najskôr. Ako to však väčšinou v živote chodí, želanie býva iba otcom myšlienky a jeho naplnenie je väčšinou celkom oprostené od možnosti celý tento proces akokoľvek urýchliť, ovplyvniť či nebodaj ho zvrátiť.

Presne podľa predpovede. Búrky a prívalové dažde začali ukazovať svoju ničivú silu. Nešlo však o nejaký mohutný frontálny systém, ktorý by postupne križoval celým územím Slovenska. Práve naopak. Ako huby po daždi sa vytvárali lokálne ohniská mohutných búrok, ktoré nezáväzne od seba udierali na pomerne malej rozlohe. Iba v zopár prípadoch sa však stalo, že nevysvetliteľná prírodná sila vtiahla do lievikovitého víru niekoľko takto vzniknutých atmosférických porúch a ich vycínanie sa razom zvýšilo geometrickým radom.

Na toto nebezpečné divadlo si však ľudia na postihnutých miestach museli počkať nielen do tohto konkrétneho dňa, ale až do jeho, pomaly sa vlečúceho, rozpáleného popoludnia.

V spálni, na manželskej posteli, skľúčene sedel starší muž a už po niekoľkýkrát sa zahľadel vedľa seba. Jedinú, no o to smutnejšiu spoločnosť mu robil čierny oblek, zavesený a starostlivo poskladaný na drevenom vešiaku.

Iba pred chvíľou sa vrátil do svojho bytu v Petržalke. Ihneď sa prezliekol, ale k ničomu ďalšiemu sa na dlhé minúty nedostal. Zaskočila ho neutícha-júca ťažoba, až ho pre tento moment načisto zlomila. Nahol sa dopredu, lakte si oprel o kolenná a tvár si zovrel v dlaniach. Bezmocný výkrik poznania, ktorý zaplnil celé jeho myslenie, sa k nemu v rôznych obmenách nepretržite vracal a ubíjal ho až na samotnú podstatu schopnosti vydržať stupňujúcu sa ostrú psychickú bolest. Bolesť zo straty, ktorá sa nedá nahradíť.

Zostal úplne sám.

Lenže, čisto technicky vzaté, keď nad tým dlhšie premýšľal, musel si pri-pustiť, že to nie je pravda. V Bratislave žije aj jeho jediný syn. S manželkou a synom bývajú v centre starého mesta, kúsok od Manderláku. Spoločne sa síce dlhodobo pohybujú v tom istom meste, no je to skoro rovnaké, akoby napríklad on zapustil korene na druhej strane zemegule. Ktovia, koľkokrát sa v rovnakom čase nachádzali približne na rovnakom mieste? Určite veľakrát.

Minimálne v dvoch prípadoch to bolo na betón. So synom sa však za-zreli iba z dialky a automaticky sa jeden druhému oblúkom vyhli. Nepadlo medzi nimi ani slovo. Ani pozdrav. Nič. Vôbec sa totiž nestýkali. Nenavštívili sa a ani inak nekontaktovali už niekoľko rokov. Najprv ho to štvalo, neskôr zožieralo. Až si napokon zvykol.

Faktu, že sa s touto neblahou skutočnosťou ako-tak vyrovnal, napomohlo jeho novovzniknuté priateľstvo s Vladimírom. Vlado, ako ho pravidelne a hlavne často následne oslovoval, bol presne ten typ, aký potrebujete, aby ste sa relatívne bez vážnych následkov mohli dostať z krízy, ktorá sa javí ako výhľadovo nezmeniteľný stav. Osobne sa zoznámili tam, kde sa predtým občas vídavalí. V krčme.

Tomu však predchádzalo pomerne dlhé obdobie, keď sa definitívne vrátil domov zo zahraničia a rovnými nohami skočil priamo do role dôchodcu. Trvalo mu istú dobu, pokiaľ sa so sladkým – v obrovských úvodzovkách – ničnerobením aspoň trochu skamarátil. Predsa len, navyknutý

bol na úplne iný spôsob života. Práca a osobné voľno sa uňho celé desaťročia navzájom prelínali.

Na pracovisku sa nachádzal viac-menej dvadsaťštyri hodín denne, bez najmenšej možnosti niekam odísť. Nehovoriac o tom, že takýto stav mohol v jednom kuse pokojne trvať hoci aj podstatnú časť kalendárneho mesiaca.

Opačne, ako penzista sa musel naučiť vyrovnať sa s morom voľného času, ktoré naňho striedlo bez ohľadu na deň v týždni či práve prebiehajúce ročné obdobie. S dovolenkou trvajúcou dva-tri týždne sa to samozrejme nedalo absolútne porovnať. Vtedy si každú minútu užíval s vedomím, že zanedľho opäťovne pocestuje do diaľav a táto perspektíva ho vždy nevyhnutne patrične štvala. Preto, hoci po jeho definitívnom návrate ešte žila manželka Katka a so synom Lukášom boli zadobre, dosť sa vytrápil, kým si našiel miesto v preňho novej životnej situácii.

Jednoduché to vskutku nemal. Čítanie ho nebavilo. Vyhováral sa na slabé oči, no dostrkať ho k odbornému lekárovi sa nikomu z blízkych nepodarilo, ani náhodou. Televízne programy ho unavovali a väčšinou pri nich zaspával. Šport ho nelákal a politiku nesledoval. Iný koniček nemal a nevedel si ani predstaviť, čo by ho teda mohlo baviť. Nevlastnil ani chatu či domček na vidieku. Uspokojovalo ho však drobné majstrovanie a opravy najrôznejšieho druhu. Nebolo divu. Takýmito činnosťami sa dennodenne zaoberal vo svojej ukončenej profesii, hoci to nebolo jej hlavnou náplňou. Čo sa dá však vymýšľať v paneláku? Teda, okrem varenia? No v kuchyni kraľovala Katka a ona sa tejto svojej výsady rozhodne nehodlala vzdať.

Pokúšal sa aj niekde zamestnať. Zobral by aj dohodu či skrátený úväzok. Netrafil sa však do správnej doby. Hospodárska kríza, ktorá ešte nestაčila odznieť, bola takým ľažkým súperom, že po mnohých neúspešných pokusoch s chladnou hlavou to radšej vzdal. Nikto nepotreboval chlapa v pokročilom veku, ktorý sa podozrivzo dlho túlal po svete. Navyše, na každú uvoľnenú pozíciu bol dostatok mladých a tí mali prednosť.

Aj tak ho to podvedome lákalo vypadnúť z bytu niekam von. Napokon zistil, že najrýchlejšie a najpríjemnejšie mu ubehne čas, keď sa poprechádza medzi ľuďmi v centre mesta. Mnohopočetné davy v uliciach, parkoch, obchodných centrach a najmä na nábreží Dunaja ho pritahovali, akoby si chcel vynahradíť roky rokúce strávené v tesnom uzavretom priestore s obmedzeným počtom temer stabilnej, nemennej posádky. Niekoľkoho-

dinové vychádzky si robil za každého počasia. Ani sa nenazdal a spoznal všetky dostupné zákutia starého mesta, ktoré sa v ňom ukrývali.

Miloval ešte jednu činnosť. Rád sa rozprával. Každé jedno slovo, ktoré si prípadný záujemca od neho vypočul a ocenil ho, v ňom vyvolávalo pocit uspokojenia. Najmä, keď sa v príbehoch dostał do zabudnutých kútot sveta, o ktorých bežný smrteľník ani nechyroval, no on ich rad-radom navštívil.

Spočiatku to mal ľahké. Poslucháča mal priamo doma a manželka Katka mu venovala dostatok trpezlivej pozornosti. Ako však ubiehali mesiace, jeho historky sa začali opakovať, až zákonite prišiel k poznaniu, že ju svojimi rečami nudí a jeho tirády sleduje už iba naoko.

Zvláštne. Zhruba v tom istom okamihu si uvedomil, že Katka nie je úplne vo svojej koži. Viackrát sa jej na to spýtal, no vždy dostał tú istú odpoveď. Nič jej nie je a nech si prestane nahovárať nezmysly. Neboli to však nezmysly. To vedel celkom určite. Nakoniec pochopil. Jeho návrat nebol zmenou iba preňho, ale aj pre ňu. Evidentne sa ľažko vyrovňávala so stavom, keď ona, zvyknutá všetko zásadne riešiť sama, musela zrazu za zadkom strpieť neprestajne ufrflaného chlapa, ktorý sa láskavo konečne dotrepal domov a teraz si namýšla, že bude mať vždy posledné slovo. Pokušal sa to nejako zmeniť, no nešlo mu to. Akosi sa obaja zablokovali vo svojich pozíciah a nebolo sily, ktorá by ich dokázala prelomiť.

Tento pocit v ňom zostal po celé dva roky, až do jej smutného konca. Jedného daždivého dňa sa vrátil z prechádzky trochu neskôr ako obvykle. Poriadne sa vtedy ponáhlal, pretože Katka neznášala, keď meškal k obedu. Už od dverí na ňu volal, no nikto mu neodpovedal. Našiel ju v kuchyni. Ležala na podlahe pri linke, s rozhodenými rukami a nohami. Bola načisto mŕtva. Nôž, ktorý zrejme pred samotným pádom vypustila z ruky, dopadol vedľa pracovnej doštičky, zaplnenej dopoly pokrájanou zeleninou. Okamžite zatelefonoval na záchranku, hoci mu bolo jasné, že Katke pomôcť už nedokáže nikto.

Rozsiahly masívny infarkt. To stalo v pitevnej správe, s ktorou sa neskôr zoznámil. Doktor, s ktorým hovoril, mu začudovane vysvetľoval, že jej srdce bolo už v takom stave, že vlastne nemala šancu. Dávno pred jej kolapsom sa mala intenzívne liečiť, aby sa mohla pripraviť sa na nevyhnutnú operáciu.

Neliečila sa. On ani nevedel, že je chorá. Ani to nepredpokladal. Absolútne si nepamätal, žeby sa mu niekedy s čímkoľvek postažovala.

Po pohrebe začal piť. Fakt statočne a bolo to čím ďalej, tým horšie. Chudobnému aj z hrnca vykypí. Alebo: na posratého aj hajzel spadne. Alebo... ani nie do troch mesiacov sa do krvi pohádal so svojím synom. Nebolo to kvôli alkoholu, aj keď Lukáš mu v tomto smere už predtým mnoho ráz dôrazne dohováral. Bolo to pre jeho byt. Starší muž sa pri spomienke na roztržku, ktorá preňho znamenala odcudzenie sa od najbližších príbuzných, na posteli vystrel a poobzeral sa okolo seba. Akoby mu tento dôverne známy priestor mal dať za pravdu, že vtedy nemohol konať inak. Mimovoľne mu znova padol zrak na odložený oblek. Načiahol sa a vyrovnal na ňom o háčik zavesenú čiernu kravatu.

„Panebože,“ tichučko zastenal. „Prečo?“

Od toho nešťastného incidentu s Lukášom sa jeho pitie ešte zhoršilo. Nasával doma, v rôznych podozrivých bufetoch, no najčastejšie v krčme, do ktorej chodieval ešte za Katkinho života. Len tak – ako so smiehom hovorieval – na jedno pivko, aby nestratil chuť na čapáka.

Chybou bolo, že nemal žiadnych kamarátov. Bolo to však trochu i logické.

Takmer štyridsať rokov bol prakticky mimo domova. Nepoznal skoro vôbec ani susedov, ktorí bývali v jeho dome. Pozdravil sice každého, kto sa mu videl aspoň trochu známy, no zdalo sa mu, že nikto z nich nemá záujem o bližší kontakt. Vnucovať sa v žiadnom prípade nechcel.

Narodil sa a vyrastal v Košiciach. Od malíčka snil o kariére moreplavca. Ako chlapec hľadal všetky knížky, v ktorých sa hlavní hrdinovia plavili po moriach a oceánoch a zažívali neskutočné dobrodružstvá. Rodičia sa nad jeho vyhraneným záujmom najprv zhovievavou usmievali. No keď konečne pochopili, že toto nie je iba plané fantazírovanie okúzleného dečka, ktoré z neho postupne vyprchá, došlo k presvedčaniu i zaprisahávaniu. Bezvýsledne. Napokon to vzdali.

Dokonca mu otec výrazne pomohol a po protekcií ho dostal na učilište do Bratislavu. Táto učňovská škola s maturitou párr miestami zabezpečovala výučbu adeptov na povolanie námorníka. Zobrali ho na špecializáciu lodník – kuchár. Niežeby mal extra záujem o túto pozíciu. Varenie ho doma nikdy zvlášť nepriťahovalo, no toto miesto, ako jediné, bolo ešte voľné.

Veru tak. I keď si presne pamätaľ na priateľov zo svojich detských a mládeneckých liet, nemal ani potuchy, kde sa – ten ktorý – práve teraz nachádza.

Na nových kamarátov po svojom návrate tiež nemal šťastie. Ešte aj pri

tom svojom obligátnom jednom pivku sedával pri stole v pohostinstve sám. Takto to zostało aj neskôr, keď už chľastal prvú ligu a normálne zvládol na jeden záťah niekoľko piv, prípadne niečo ostrejšie k tomu.

Jedného dňa sa to však zmenilo. Z ničoho nič sa pri ňom pristavil muž zhruba v jeho veku. Hned' vedel, o koho ide. Presne ako on, sedával v tom istom výčape pri stole sám. Minimálne to tak bolo vždy, keď sa tu náhodu zišli v rovnakom čase. Vlastne, bolo to iba pákrát. Zakaždým, ak ho pamäť neklamala, si však dal len jedno pivo, zaplatil a odišiel. Teraz prišiel k jeho stolu a ospravedlňujúcim tónom, s drobným úklonom, prehovoril: „Prepáčte, že vás takto vyrušujem. Som Vladimír Kurhajský. Nemohol by som si k vám na chvíľu prisadnúť?“

„Isteže,“ rozšafne mu vtedy odpovedal už pripitým hlasom.

„Ja som Štefan Ročko. Čo si dáte?“ nonšalantne ihneď ponúkol nového známeho.

„Nič si nedám. Už som dopil a som na odchode.“

„Aha,“ nechápavo poznamenal Štefan a dal sa do urputného premýšľania, čo si tento Vlado, teda, od neho slúbuje.

Žeby bol aktivistom nejakej náboženskej sekty?

Rozhodne neboli. Jednoducho sa k nemu posadil a začal rozprávať. Hovoril a hovoril. V podstate iba o sebe. Vysvetľoval mu, že je už štyri roky v dôchodku, no predtým vlastnil antikvariát. Dávnejšie mu zomrela manželka a teraz žije sám. Ďalej sa pustil do popisovania osudov celej svojej rodiny, najmä jeho dvoch detí, ktoré sa teraz oňho – podľa potreby, starajú. Štefan ho počúval s čoraz väčším zaujatím. Až po dlhých minútach si všimol, že má na stole plný krígeľ a trochu si z neho odpil. Využil chvíľku, keď sa Vlado nadýhol na ďalšie pokračovanie svojho monológu a rýchlo sa pridal do debaty.

Impulzívne vycítil, že teraz je správny moment, aby dostal zo seba všetku tú frustráciu, ktorá ho už dlhodobo zahlcovala. Skoro ihneď ho Vlado prerusil.

„To, čo hovoríte je veľmi zaujímavé. Nemohli by sme si to však povedať niekde vonku? Je tu veľmi zlý vzduch a mne sa ťažko dýcha.“

Štefan súhlasil. Nedopité pivo na stole zostało po ich odchode ako milník možnej zmeny.

Od toho momentu sa z nich stali priatelia. Keď sa cielene stretli po druhýkrát, potykali sa. Následne sa schádzali pravidelne, na jedno pivo a neskôr sa začali aj navštevovať. Netrvalo dlho a vídali sa temer každý deň.

Raz, keď sedeli v byte u Vlada pri partii šachu, Štefan to nevydržal a spýtal sa na to, čo zamestnávalo jeho myseľ od ich prvého stretnutia.

„Prečo si si vtedy ku mne prisadil?“

Vlado neodpovedal okamžite. Najskôr si na šachovnici, po zrejúcej úvahе, urobil malú rošádu a zachmúril sa, akoby to nebola správna otázka.

„Nuž... Domnieval som si, že ti treba pomôcť.“

„Prečo?“

„Všimol som si, ako si sa z ničoho nič zmenil a videlo sa mi to také nečakané a hlavne také zvláštne, že som sa odhodlal osloviť ňa.“

Obaja muži si pozreli do očí. Štefan v nich zazrel, že jeho nový kamarát hovorí pravdu. Pravdu – bohužiaľ – vtedy hovoril aj o tom, že sa mu ľahko dýcha. Bol chorý. Jeho plúca pracovali iba na zlomok stopercentného výkonu a stále sa to zhoršovalo. Pomaly. Spočiatku to nebolo nič hrozného. Jediný limit, ktorý Štefan u Vlada zaregistroval, bolo to, že nevládal prejsť na dlhšiu vzdialenosť.

Práve toto mu bolo ľúto, lebo rád by ho zobrať do centra mesta a poukazoval mu miesta, kde sa rád prechádzal. Inak však fungoval bez problémov. Pri debatách strávili spolu hodiny a nezdalo sa, žeby z nich Vlado bol privylemi unavený. Na Štefana mal neuveriteľne pozitívny vplyv. Prestal sa nezmyselne ozierať a znova sa začal radovať zo života.

Naštartovaný nezvratný proces sa však zastaviť nedá. Odrazu... Je to odrazu, keď v priebehu dlhého obdobia všetko smeruje k nevyhnutnému a nedá sa tomu nijakým spôsobom zabrániť? Odrazu Vlado nedokázal prejsť ani na to pivo. Snažil sa to zláhčiť a presvedčať Štefana, že zajtra to určite dá. Nedal to v nasledujúci deň a nedal to už nikdy. Odvtedy po vlastných neopustil byt.

Pravdou je, že jeho deti sa oňho príkladne starali. Nosili mu jedlo, nákupovali mu, zabezpečovali lieky a vozili ho k lekárovi. V spálni, vedľa posteľí mu pribudlo zariadenie, ktoré produkovalo kyslík, aby si pri záchrave dýchavičnosti mohol okamžite pomôcť. Po ďalších dvoch mesiacoch poňho prišla záchranka a odviezla ho do nemocnice.

Domov sa vrátil po šiestich týždňoch, ale sám už fungoval nevládal.

Nastáhovala sa k nemu dcéra a opatruvala ho, pretože už nedokázal vstať z posteľí. Štefan za ním zašiel každý deň. Presedel pri ňom celé hodiny.

Jedného zamračeného popoludnia prišiel zbytočne. Od Vladovej dcérky sa dozvedel, že otec zomrel okolo desiatej ráno a pred chvíľou jeho telo odviezlo pohrebné auto.

Štefan horko-ťažko vstal z posteľe. Do ruky zobral vešiak s čiernym obliekom a zavesil ho do skrine.

A dnes bol odprevadiť svojho priateľa na jeho poslednej ceste. Po pohrebe si zašiel do krčmy a posadil sa na miesto, kde Vlado najradšej sedával. Dal si jedno pivo. Viac nemohol. To si kategoricky zakázal. Nepoddajné nutkanie na ďalšiu dávku alkoholu ho však dobehlo aj teraz doma. Prešiel do obývačky a otvoril bar. Zo zoradených fľašiek s nápojmi si vybral vodku a nedočkavo odkrútil uzáver na jej hrdle. Zaváhal. Už nastavený prázdný štamperlík vrátil na poličku a takisto pochodila aj fľaša. Rozhodne ju zavrel a zabuchol dvierka na bare.

Prázdnota v jeho vnútri ho však nemilosrdne skľučovala. Čo bude teraz, preboha, robiť?

Nielen v najbližších hodinách, ale zajtra, o mesiac, o rok... Nevedel.

„Žiť sa musí, aj keby to absolútne nešlo,“ spomenul si, ako mu raz v návale dusivého kašla, prehlušujúceho jeho slabučký smiech, ktorý bol výsledkom pokusu o sebaironizujúci bonmot, prerývane, s hrozivým híkaním oponoval už vtedy na lôžko pripútaný Vlado a ihneď si chvatne založil na tvár kyslíkovú masku, aby si nadopoval skrehnuté, neúčinné plúca. Bola to replika na zahanbeného Štefana, ktorému vtedy z úst mimovoľne vyklízlo, že jeho by takýto stav okamžite zložil.

Žiť sa musí, zopakoval si opäťovne v duchu a zamieril do kuchyne.

Z chladničky vybral hrniec s polievkou zo včerajška a prihrial si ju na sporáku. Ked' dojedol, uvaril si kávu a uvelebil sa do oblúbeného kresla v obývačke. Sedieť na tom istom mieste však znamenalo rozmýšľať stále o tom istom. Pochopil, že z tohto začarovaného kruhu sa musí akosi vymotať. Hltavo dopil ešte horúcu kávu a hrnček s lyžičkou strčil do umývačky. Rozhodol sa, že sa vyberie niekam do centra a dopraje si poriadnu vychádzku.

Nestihol sa ani prezliečť. Zastavil ho bláznivý nápad. Zamieril do vstupnej haly a otvoril dvierka na skrinke, kde mal uložené pracovné náradie a spojovací materiál. Všetko veci, ktoré sa v prípade potreby dali použiť na jednoduché práce a opravy v panelákovom dome. Na vrchu košíka, kde mali svoje miesto šraubováky, kliešte, najpoužívanejšie pracovné kľúče a hasák, trónilo veľké igelitové vrecko, plné dielikov rozobranej skladačky. Opatrne ho odťaľ vybral.

Zamyslene ho prevracal v rukách, akoby chcel z toho, čo videl pod tenučkým obalom, nejakým spôsobom vydedukovať, čo za obsah v se-

be skrýva. Na nič zásadné však neprišiel. Zatvoril skrinku a s vreckom sa vrátil do obývačky. Položil ho na sedačku. Z jedálenského stola stiahol obrus a poskladaný ho prehodil cez operadlo jednej zo stoličiek. Chvíľu striedavo hľadel na stôl a veľké vrecko so skladačkou. Nespokojne pokýval hlavou. Zazdalo sa mu, že normálna plocha stola nemusí stačiť, tak ho radšej rozťahol. Znovu zbral do ruky vrecko a v mieste, kde bolo pospájané a uzatvorené spinkami, ho odhodlane roztrhnutím otvoril a vysypal ho. Jeden z okrajov jedálenského stola sa razom zaplnil kopou pestrofarebných dielikov skladačky.

Výťah s ľahkým štuknutím zastal na šiestom poschodí. Žena, jeho jediný pasažier, však na túto skutočnosť nedokázala hodnú chvíľu nijakým spôsobom zareagovať a zostala v ňom nadálej nepohnute stáť.

Totálny zmätok, ktorý ju zasiahol pred viac ako hodinou, ihneď po jej spontánnom rozhodnutí, jej teraz, keď sa na dosah priblížilo jeho naplnenie, ochromil celé telo. Po ťažkom vnútornom boji začala napokon hľadať najspodnejšie tlačidlo na displeji, aby to radšej celé vzdala a vrátila sa na prízemie. V tom momente však odniekial' zospodu zaznelo ostré búchanie. Okamžite pochopila, že niekomu blokuje výťah a v panike, ktorá ju zachvátila, z neho doslova vyletela. Nestačila ani poriadne prísť k dverám jedného z bytov, ktoré sa nachádzali na poschodí, keď sa tieto otvorili a objavil sa v nich usmiaty muž.

„Ahoj, Tamara. Už som si myslel, že si sa zasekla.“

„Ahoj,“ odzdravila nervózne žena.

Vysvetliť mužovu jeho narážku sa však vôbec nenamáhala.

Okamžite, ako vošli do bytu, ju muž zobrajal do náručia a venoval jej náruživý bozk.

„Bál som sa, že neprídeš.“

Nečakal ani na jej odpoveď, znova sa pustil do bozkávania a skoro súčasne začali jeho ruky blúdiť po ženinom tele.

Tamare sa v tom momente celkom iracionálne vybavil jeho zvláštne zastrety hlas a žiadostivý pohľad. Jemne ho odstrčila.

„Adrián, počkaj predsa! Nech sa u teba aspoň trošku porozhliadnem!“

„Prepáč, samozrejme. Podme do obývačky. Čo ti môžem ponúknut?“

„Hádam trochu vody.“

Žena sa usadila na sedačke a prezerala si zariadenie miestnosti. Jednotlivé kusy nábytku a bytové doplnky sa jej mihotali pred očami bez toho, aby to v jej vnímaní zanechalo akúkoľvek stopu.

„Nech sa páči,“ povedal muž a postavil pred ňu pohár s čírou tekutinou.

Posadil sa tesne k nej a niekoľko sekúnd počkal, či sa napije. Tamara sa však nápoja ani nedotkla, iba si nervózne mädlila hánky prstov.

„Veľmi som sa na teba tešil,“ vypadlo z neho nakoniec. „Ani nevieš, akú si mi urobila radosť, že si mi napokon zavolala a súhlasila, aby sme sa stretli tu u mňa.“

Žena sa naňho pozrela a pokúsila sa o úsmev. Stačila však iba zaregistrovať, že žiadostivosť v očiach jej hostiteľa nabrala ešte na intenzite a uvedomila si, že sa sama vmanévrovala do pozície, kde na riešenie akejkolvek dilemy je už neskoro. Príliš neskoro.

„Jarko, prečo si mi to nepovedal skôr?“

Erik zodvihol zanovito uprené oči z murovanej piecky, na ktorej prípecku spal starý čierny kocúr a pozrel sa postupne na starú mamu a vzápäť na otca.

„Neviem,“ zlostne odpovedal opýtaný a v očividnom strese nervózne klopkal prstami po kuchynskom stole.

Ked' sa však jeho chaoticky behajúce oči pristavili na maminej tvári a zistil, že po jej lícach stekajú slzy veľké ako hrachy, zmierlivejšie dodal:

„Asi som ti nechcel pridávať starosti alebo...“ zaváhal, „myslel som si, že sa to nejako vyrieši a ty sa nikdy nebudeš musieť dozvedieť, aký grázel bol tvoj vnuk. Čo grázel, zločinec!“ Nekontrolované zvolanie, ktoré sprevádzalo dokončenie vety, uňho opäťovne naštartovalo záхват návalu zlosti a klopanie prstov sa zmenilo na poriadny úder zaťatou päštoou.

Bodkované hrnčeky s čajom, ktoré stáli pred všetkými troma, naraz nadskočili a ako ozvena odpovedali buchnutím spojeným s cinkaním vnorených lyžičiek.

Erik sa svojho nápoja ešte ani nedotkol, a tým pádom bol jeho hrnček plný temer až po samý okraj. Otcov zúrivý výpad spôsobil, že časť tekutiny vyprskla na kvetinkový obrus a rýchlo sa rozširujúca škvRNA okamžite zamierila až do stredu stola. Nikto zo zúčastnených však tomuto problému nevenoval ani najmenšiu pozornosť.

„Ako také niečo môžeš povedať o svojom jedinom synovi?“

„Pretože je to pravda.“

Eriku otca na sekundu prišlo skoro až ľuto. Posledné slová vyrieckol totálne rezignovane a až priveľmi potichu. Ihned' si však spomenul, čo predchádzalo tomuto nedobrovoľnému výletu sem na Liptov a ešte pevnnejšie zaťaľ zovreté pery.

Stará mama si zo zástery vybraľa veľkú vreckovku a začala si ňou utierať oči.

„Nepláč, mama. Hádam...“

Jaro vetu nedokončil. Možno mu rýchlo došlo, akú hlúpost' mu chcela slina na jazyk doniesť, a preto radšej pokračoval vo vyklepkávaní prapodivného rytmu.

Ked' však stará mama začala znova vzlykať, postavil sa, prešiel k nej a začal ju hladkať po vlasoch.

„Naozaj to s ním chceš skúsiť?“

„Určite. Komu by som pomohla, keď nie svojmu vnúčikovi?“

Jaro pokrútil hlavou.

„Nečudoval by som sa, keby si si to rozmyslela. Sám neviem, či robíme dobre, keď ti ho tu nechávame.“

„Zostane tu a hotovo,“ energicky oponovala stará mama.

„Dobre,“ Jaro si dal záležať, aby to povedal akože po ťažkom rozhodovaní. Bolo však na ňom vidieť, ako mu odľahlo.

„Nechám vám nejaké peniaze, aby ste mali z čoho žiť,“ povedal a z peňaženky vybral hŕbu bankoviek, ktoré vzápäť položil na stôl.

„Peniazmi všetko nevyriešiš,“ tíško zaznelo spoza vrchu stola.

Jaro sa zatváril, že narážku prepočul, aj keď ho poriadne pichla pri srdci a posadil sa späť na svoje miesto. V pomerne krátkej dobe mu dvaja rôzni ľudia, pri dvoch rôznych príležitostiach, dali nepokryte najavo, že sú určité hodnoty, ktoré sa preplatiť nedajú a mal by to skúsiť iným spôsobom.

„Ja tomu aj tak stále nerozumiem. Môžeš mi ešte raz podrobne vysvetliť, čo to mal Eričko urobiť? Ved’ má iba šestnásť rokov!“

Skôr než začal otec znova rozoberať príčiny, ktoré ich priviedli až do tejto situácie, Erik si uvedomil, že toto on rozhodne počúvať nemusí. Strmo sa postavil a bez slov sa rázne pobral k dverám. V poslednej chvíli si všimol, že na jeho pohyb zareagoval kocúr, ktorý sa okamžite rozbehol za ním a len tak-tak stihol zadržať dvere, ktoré chcel za sebou poriadne zatresknúť, aby ho neprivrel.

Na dvore sa bezradne zastavil. Až teraz akoby pochopil, že v jeho prípade asi nestačí iba opustiť jednu miestnosť. Mimovoľne mu prišla na um veta, ktorú mu povedal riaditeľ resocializačného centra, keď ho po nevdarenom útek u dovedli späť policijti. Zapamätaj si, pred sebou neujdeš.

Srať naňho, pomyslel si. Srať na všetko!

Zatočila sa mu hlava. V mihu sa mu v nej vystriedalo prinajmenšom storiešení, čo by mal urobiť so zničujúcou bezvýchodiskovou prázdnnotou, vďaka ktorej sa nadobro strácal v čase aj v priestore.

Kocúr, ktorý ho zobdaleč pozoroval, zamraučal a vykročil smerom do humna. Znelo to, aspoň teda pre Erika zaručene, ako pozvanie, aby ho nasledoval. Pozrel sa ešte raz na dvere, či sa náhodou v nich neobjaví otec, alebo stará mama a zamieril za kocúrom.

Humno priamo nadväzovalo na stavbu domu a jeho predná časť zároveň slúžila aj ako priechod do ovocnej záhrady. Keď doňho vstúpil,

chvíľu mu trvalo, kým si jeho oči zvykli na prudkú zmenu. Z letného jasu sa museli náhle preorientovať na príjemné prítmie. Svojho štvornohého spoločníka tu však nikde nevidel, a tak pokračoval ďalej do sadu.

Nebol tam už roky. Na prvý pohľad bolo jasné, že celému priestoru najviac zo všetkého zúfalo chýba gazda, ktorý by sa vedel a mohol zodpovedne oň postarať. Z vysokej nepokosenej trávy vytŕčali ovocné stromy ako obrovské výkričníky alebo beznádejné volanie o pomoc.

„Toto je skorá jabloň, tamto hruška, ktorá je dobrá na pálenie a tam zas orech...“ hovorieval mu starý otec, držiac ho za ruku.

Pravda, bolo to už poriadne dávno. Bolo to posledné leto pred jeho nástupom do základnej školy. Dedo však na jeseň toho roku zomrel a on už sem s rodičmi chodil iba sporadicky, na krátke víkendy, niekoľkokrát do roka.

Od svojich trinástich však ani raz. Jednoducho, pred odchodom na Lip-tov vtedy sucho rodičom oznámil, že on veru nikam nejde, aj keby ho mali zastreliť a na jeho obrovské prekvapenie, oni jeho rozhodnutie nielenže akceptovali, ale nechali ho doma úplne bez dozoru.

Opatrne sa začal predierať zelenou húštinou, až sa prebojoval až k orechu. Zo zhora sa ozvalo nové zamraučanie. Erik zdvihol hlavu a zbadal na konári sedieť kocúra, ako si o kôru zadrapkáva pazúriky. Impulzívne sa chytil najbližšej vetvy a vyšvihol sa k nemu. Pred desiatimi rokmi na tomto mieste sedával pravidelne.

Vtedy to bral skoro ako hrdinský čin, že dokázal sám vyliezť do takej výšky. Tak či tak, prvýkrát ho na konár vyložil starý otec. Následne však do omrzenia skúšal všakovaké možnosti, pokiaľ neprišiel na fígel', ako zdolať túto na prvý pohľad nezdolatelnú prekážku.

Kocúr sa k svojmu privolanému susedovi okamžite primkol, začal si trieť hlavu o jeho ruku, ktorou sa pridržiaval konára a spokojne si začal priasteť. Erik pohľadom preletel všetky zvyšné stromy, akoby sa chcel pozdraviť so starými priateľmi. Posledné tri slivky, ktoré stáli až na samom konci mierne sa zvažujúcej a viditeľne zužujúcej záhrady, za ktorou tiekol potok, ktorý v lete takmer vysychal, veľmi ani nemohol zazrieť. Vo výhľade mu bránila košatá jabloň, ktorá susedila s orechom.

Do rit! Čo len v tejto diere budem robiť? Ved' sa tu zbláznim alebo...

Erik sa chrbotom oprel o mohutný kmeň a zatvoril oči, predtým rukou odsunul kocúra, ktorému sa to evidentne nepáčilo a po nervóznom zasadení si preskočil na vedľajšiu haluz. Nevedel odhadnúť, koľko takto, ako

prikovaný, zostal v nezmenenej polohe. Znovu otvoriť oči ho prinútilo kocúrovo opäťovné zamraučanie, ktoré vyznelo ako výstražné znamenie.

Automaticky otočil hlavu smerom k domu a vo východe z humna zbalal otca, ako si premeriava záhradu. V tom momente ho uvidel aj otec a ihneď sa pustil po už raz prejdenej cestičke za ním. Až k jeho posedu však nedošiel.

Zostal stáť asi tak dva metre od orecha. Erik bol presvedčený, že presne vie, čo bude nasledovať, ale tentoraz sa prepočítal.

Rozhodne sa neopakovala situácia z dnešnej cesty autom z Bratislavy, keď prakticky celú dobu, ktorú obaja spoločne strávili v malom uzavretom priestore, z ktorého nebolo úniku, mu otec nadával, vyhral žal sa, zaprisahával ho a úplne nezmyselne ho poučoval. Už po pár kilometroch ľutoval, že si postavil hlavu a odmietol, aby išli spolu všetci traja. Na jeho pripomienku, že pojazdný cirkus neprihádza do úvahy a na to, aby ho vynútene odviezli niekam, kam nechce ísť, stačí predsa jeden šofér, mama zareagovala pláčom. Ani sa s ním nerozlúčila. Presnejšie, on s ňou.

Následne neskôr počas ubiehajúcej cesty, keď nezúčastnené pozoroval do maxima vytoceného otca, prišla mu na um otázka, aká je pravdepodobnosť, aby v takomto stave zvládol bez nehody pomerne náročné šoférovanie? Reálna možnosť havárie ho však vôbec nevyviedla z miery. Nemal žiadny problém si priznať, že tento variant by v podstate elegantne vyriešil jeho situáciu. Vari aj natrvalo.

Otec však teraz iba stál vo vysokej tráve a hľadel mu do očí. Bolo to snáď prvýkrát po predlhom čase, keď Erik voči nemu pocítil aspoň náznak emócie. Cítil, ako ho začínajú páliť oči. Prinútil sa však pohľadom neuhnúť a hlavne potlačiť slzy, ktoré by v tejto situácii vo svojom vnútri určite nerozchodili.

Konečne otec akoby čomusi prikývol, ak sa vôbec takto dá nazvať jeho neurčitý pohyb hlavou. Bez slova sa otočil a už ani raz sa neobzrúč zmizol napokon v humne. Kocúr zoskočil zo stromu a vydal sa automaticky za ním.

Erik sa začal cítiť na konári nepohodlne. Chvíľu ešte počkal a tiež zliezol na zem.

Otca a kocúra však nenasledoval. Zosunul sa na podupanú trávu ku kmeňu orecha. Vôbec mu nevadilo, že sa v zelenej mase načisto stratil. Znovu zatvoril oči a sústredene sa koncentroval na jedinú vec. Hlavne

na nič nemyslieť. Pravdupovediac veľmi neveril, že tento jeho stav môže vydržať dlho.

Predpokladal, že stará mama, keď vyprevadí otca, ho začne okamžite hľadať, aby mu aj ona ako ďalšia v nekonečnom rade samozvaných mentorov poriadne vyčistila žalúdok.

Čakanie ho však iba priviedlo k postupnému otupovaniu zmyslov až napokon, sám nevedel, ako podľahol nepokojunému spánku, ktorý jeho vysilené vedomie tak žiadostivo potrebovalo. Prebudil sa na silné svrbenie na tvári, krku a na rukách. Nejaký čas, ktorý vyplnil čoraz zúrievjím škrabáním sa, mu trvalo, kým pochopil, že sa stal obeťou húfu komárov, ktorý okolo neho krúžil so svojím zlovestným bzučaním, aby sa vzápäť mohol vrhnúť na svoju vyhliadnutú, bezbrannú obeť.

Stmievalo sa. Erik vstal, oprášil si oblečenie od nachytaných nečistôt a rezignované sa pobral späť do domu.

Starú mamu našiel, ako si pod rozsvietenou lampou pri stole číta v modlitebnej knižke. Ked' vošiel dovnútra, prežehnala sa, pobozkala stránku, ktorú mala nalistovanú, namáhavo sa zodvihla zo stoličky a odložila ju do zásuvky v kredenci.

„Bože, aký si doštípaný. Bež sa rýchlo umyť, ja zatiaľ pripravím večeru, dobre?“

Erik bez reptania poslúchol. Po návrate z kúpeľne ho už čakala otvorená fľaštička s Alpou.

„Poriadne si to pošúchaj, nebudú ťa štípance tak páliť,“ povedala mu stará mama a dala sa do natierania masla na odkrojené kraje chleba. Pridala ešte salámu a následne z poličky zobraťa krčah a do dvoch pripravených hrnčekov naliala kyslé mlieko.

„Posad' sa, Eričko.“

Erik chcel okamžite vybuchnúť, aby ho už konečne prestala nazývať takým stupídnym spôsobom, ale nestihol to.

„Alebo ti vadí, že ťa takto oslovujem? Ak by ti to prekážalo, pokojne...“

„Nie. Nevadí mi to,“ so značnou dávkou prekvapenia počul sám seba, ako zmierlivо vyslovuje vetu, ktorá bola zároveň prvou vetou jeho úst, odkedy poobede prišiel.

Bol už poriadne hladný, veď naposledy jedol ráno. Pôvodne bolo sice naplánované, že cestou sem sa niekde zastavia na obed, ale otec bol v svojich myšlienkach úplne inde. Navyše, v takom švungu, že mu to zrejme úplne vyfúčalo z hlavy.

„Bude ti to dostať?“ starostlivo sa spýtala stará mama, keď behom chvíle doslova zmizli dva z troch krajcov z Erikovho taniera.

„Určite,“ pritakal Erik a posledný natretý chlieb si poriadne posolil z prípravenej soľničky.

„Zajtra si niečo uvaríme. Na čo by si mal chut? K zeleninovej polievke by si chcel radšej buchty na pare alebo halušky? Mäso chodí do dediny až vo štvrtok, takže...“

„Mne je to jedno. Pokojne urob, čo budeš chcieť.“

„Záhrada vyzerá hrozne, však? Snažím sa, aby aspoň raz do roka bola pokosená, no ja by som to nezvládla. Väčšinou prehovorí Jozefa od susedov, ale vždy musím počkať, kým mu na to vyjde čas. Chýba tu chlap...“

Erik si dolial z krčaha mlieko a prikývol. Už-už sa zdalo, že niečo dodá, ale napokon si iba poriadne odpil z hrnčeka a vystrel sa na stoličke.

Stará mama sa s najväčšou pravdepodobnosťou podvedome nedokázala odpútať od nastolenej témy a pustila sa do spomienok na deda. Erikovi jednotlivé príbehy iba prelietali hlavou, ktorú mal plnú vlastných chmúrnych myšlienok. Jediné, čo bol schopný zaregistrovať napriek vlastnoručne nastavenému blokovaciemu filtru, bolo množstvo citu, ktoré zaznievalo z každého jej slova. Miestami sa mu zdalo, akoby sa ani stará mama nerozprávala s ním, ale priamo s dedom a vyzeralo to tak prirodzené, akoby si myslela, že spolu s nimi sedí za stolom aj on. Keď sa dostala k poslednému rozhovoru, ktorý s dedom viedla pred jeho smrťou, opísala ho a odmícala sa.

Niekolko minút obaja sedeli úplne potichu, zabratí do svojho vnútra, až nakoniec sa stará mama nečakane strhla a so slovami: „Prepánajána, musím rýchlo poupratovať, ved' zajtra ráno príde tá pani z úradu“ sa pustila do umývania riadov. Ihned, ako odložila posledný tanierik do presklenej vitríny, prešla cez chodbu ku vchodovým dverám a zamkla ich.

„A kocúr?“ zakričal za ňou Erik.

„Je to Ferdo,“ odpovedala, keď sa vrátila do kuchyne. „Už si zabudol?“

Po tom, ako chlapec prikývol, stará mama dodala.

„Preňho je noc časom, keď je vo svojom živle. Ak by sa aj potreboval kamsi schovať, zájde si do humna a ráno mi zaškrabe na dvere alebo okno, aby dostal niečo dobrého pod Zub.“

Ferdo. Erikovi sa do myšlienok začala neodbytne vracať dávno zabudnutá spomienka, v ktorej hlavnú alebo skoro hlavú úlohu hral práve kocúr. Vtedy bol však ešte veľmi malý a skôr ako pointa mu v hlave zostalo to

elektrizujúce zlovestné napätie, ktoré panovalo v skupine diskutujúcich dospelých, keď ju starý otec a stará mama horúčkovito vysvetľovali jeho rodičom. Presvedčený bol iba o jedinom. Bolo to niečo veľmi, veľmi tragicke a smutné zároveň. Kvôli vysvetleniu tejto hádanky sa však na starú mamu neobrátil. Celkom nelogicky sa vrátil k už opustenej téme.

„Na stromoch v záhrade nie je žiadne ovocie, čo sa stalo?“

„Zamrzli. Začiatkom mája, keď boli v najväčšom kvete, prišli niekoľko dní po sebe silné nočné mrazy a bolo po úrode. Neviem, čím to je, ale od kedy zomrel tvoj dedo, ovociu sa vôbec nedarí.“

Stromy za ním smútia, pomyslel si Erik. Stará mama prikývla, akoby presne čítala jeho myšlienky.

„Eričko, ja si už pôjdem ľahnúť. Ak chceš, pozri sa ešte na televízor. Ozaj. Ráno na siedmu sa vyberiem do kostola, na omšu. Nechceš...“

Stará mama svoju otázku ani nedokončila. Stačil jej jediný pohľad na štartujúceho vnuka, aby pochopila, že týmto smerom je cestička načisto zarúbaná.

„Aj ja pôjdem spať“ odpovedal nasilu kontrolovaným hlasom chlapec a zamieril do kúpeľne, aby sa poumyval. Keď odtiaľ vyšiel, stará mama naňho navidomoči čakala.

„Dobrú noc, Eričko,“ zaželala mu a kostnatými rukami ho chytila za plecia. Keďže bol od nej o dve hlavy vyšší, pritiahla si ho, aby ho mohla pobozkať. Erik sa však ihned odtiahol, otočil sa a spolu so zatváraním dvier sa aspoň zmohol na priateľnú odpoved: „Dobrú noc.“

V izbe si ani nerozsvietil. Spoza otvoreného okna, sčasti zakrytého temer nebadateľne povievajúcou záclonou, vykúkal dorastajúci mesiac a svojím svitom pokrýval temer celú miestnosť. Povyzliekal sa a ľahol si do odostanej posteľ, na ktorú sa zmenil rozkladací gauč v obývačke.

Tu spával, keď k starým rodičom chodil ešte spolu s rodičmi a aj vtedy, keď sám v dedine trávil prázdniny. Okrem tejto izby bola v dome ešte spálňa, kúpeľňa so záchodom a samozrejme veľká kuchyňa, v ktorej sa zdržiavali všetci prítomní počas prevažnej časti dňa. Vedel, že spánok naňho len tak ľahko nepríde.

Jednak si trochu pospal v záhrade, kde z neho spadla asi tá najväčšia časť vybičovanej únavy a jednak v jeho hlave ako čertík na pružinke vy-skakovali problematické myšlienky, ktoré sa jeho mozog pokúšal dokola akosi vyriešiť.

Nasilu zaťal viečka a keď ich po chvíli znova otvoril, snažil sa svoj zrak

zaostriť na drevené hrady, ktoré sa nad ním strácali kdesi v čoraz tmavšom prítmí. Išiel si oči vyočiť, aby vzhliadol aspoň náznak známych tvarov, ktoré v dreve vznikli jemu záhadným spôsobom a pripomínali mu ovečku, psíka, traktor či autobus.

Dedo mu raz povedal, že ide o kaz materiálu, ktorý je však u všetkých drevín prirodzený. Erik zo všetkých obrázkov mal najradšej podobizeň slniečka, na ktorú sa bol schopný dívať dlhé minúty a bol to preňho, keď bol ešte malý, každodenný rituál ihneď potom, ako sa ráno prebudil.

Mesačný svit pôsobiaci zhora nadol mu však tentoraz tejto radosť nedoprial. Sústredil sa preto na prehliadku nábytku a predmetov, ktoré mali celú miestnosť skrášľovať. Keď mu zrak padol na predpotopný televízor, spomenul si na starú mamu, ako ho vynukovala, aby si v ňom niečo pozrel. Nebol si však istý, či sa niečo zmenilo od jeho poslednej návštevy, keď sa na ňom dali naladiť iba tri slovenské programy. Určite nie.

„A čo by si chcel?“ podráždene mu vpadol do myšlienok jeho otec vytočený na maximum.

Fakt. Čo by som chcel? Opäť zatvoril oči. Točil sa v bludnom kruhu, v ktorom nebolo začiatku, ani konca a vlastne... ani nádeje, žeby sa to mohlo v dohľadnom čase, presnejšie – vôbec niekedy, zmeniť.

Po tom všetkom, čo zažil v poslednom roku, nič nechcel, nič nepotreboval, len ho všetko totálne sralo. Všetko a všetci. Naozaj, všetci? Najzvláštnejšie preňho bolo poznanie, že na túto pomerne jednoduchú otázku si v tomto momente odmietol odpovedať. Akosi však vycítil, že raz sa k nej bude musieť postaviť čelom. Samozrejme, kým... A bol v tom zase. Opäťovne mu myseľ zahľilo nutkavé riešenie, ktoré mu pomohlo prekonáť ľažké obdobie po jeho útek u z resocializačného zariadenia a ktoré si dnes znova v hlave dolaďoval cestou autom. Impulzívne sa pozrel na otvorené okno a rozhodne sa posadil. V tej chvíli sa však spoza neho ozval kocúr svojím zamraučaním, ktoré znelo ako ostré varovanie alebo výzva, aby svoj zámer ihneď zavrhol. Napriek tomu sa však postavil, prešiel k oknu, opatrne potichu odhrnul záclonu a vyliezol si na široký parapet, kde sa na šírku otvoru posadil a nohy zarazené až k brade si pevne objal rukami. Ozvalo sa ďalšie zamraučanie, ktoré akoby ešte nabralo na dôraze. Erik márne pátral očami po okolí, kocúra však nikde nenazrel. Musel byť skutočne blízko, veď inak...

Náhle si uvedomil, že toto predsa nie je normálne. Už niekoľkokrát sa mu dnes stalo, že Ferdov prejav mal preňho vždy konkrétny význam, ako-

by kocúr presne vedel, čo svojím zamraučaním chce dosiahnuť a on tomu aj rovnako porozumel.

Už mi načisto drbe, pomyslel si.

Vo svojom pláne však ďalej nepokračoval, iba otupene hľadel na tma-vosivo čierny svet, keď mesiac na dlhší čas prekryl súvislejší pás oblakov.

Jaro sa vracal domov poriadne neskoro. Cesta späť do Bratislavы sa mu neplánovanе predĺžila, keď ani nie hodinu potom, ako vyrazil z rodnej dediny, musel na odpočívadlo zastaviť, aby trochu zo seba striasol vyčerpánosť, ktorá sa naňho nekontrolovanе nalepila. Pochopil, že sa jej len tak ľahko nezbaví a musí si trochu odpočinúť.

Ledva si stačil odopnúť bezpečnostný pás a sklopiť sedadlo, skoro okamžite zaspal. Nečudo. Predsa len, dnes toho od šoféraval už pomerne dosť a v kombinácii s psychicky náročným vypätím mysle by takto namiešaný koktail zložil aj koňa.

Keď sa napokon po dobrej trištvrte hodine prebral, vystúpil z auta, trochu sa poprechádzal a zavolal manželke. Skúsil to trikrát, no ani raz mu hovor nezodvihla. Vždy mu iba do ucha vyhrával nekončiaci vyzváňací tón.

Skôr, než smartphone definitívne odložil, hlavou mu preblesklo, že zavolá Linde.

Našiel si ju v zozname, vytočiť ju však nevytočil. Akosi vycítil, že na pozadí svojho dnešného náročného programu na to jednoducho nemá sily a možno ani chuti.

Napokon, veď zajtra... Zajtra sa tak či tak určite stretnú a možno sa aspoň na chvíľu vymaní z tohto bludného kruhu. Ešte raz sa poriadne pretiahol, napiľ sa z poloprázdnej fľaše minerálky a znova sa vydal na cestu. Počas jazdy opakovane volal manželke, avšak vždy s rovnakým výsledkom. Odmietať si to priupustiť, no do myseľ sa mu začali vkrádať čoraz černejšie obavy. Stále mal pred očami, ako vyzerala dnes ráno, keď sa s ňou Erik odmietol rozlúčiť. Zúfalstvo a beznádej z nej doslova kričali.

On sa však nezmohol ani na... proste, na nič. Radšej sa tváril, že si ničoho nevšimol alebo, že sa ho to netýka.

Preto, keď konečne zaparkoval na parkovisku pred ich panelákom, jeho prvý pohľad nedočkavo vystrelil na deviate poschodie, kde sa nachádzali okná ich bytu. Uľavilo sa mu. V obývačke sa svietilo. No prvé, čo si uvedomil, keď vstúpil do ich chodbičky a zatvoril za sebou dvere, bolo to hrobové ticho.

Manželka nemala pustenú televíziu, ani nehrala hudbu.

„Tamara! Si doma?“

Kedže odpoved' neprišla žiadna, rýchlo zhodil topánky z nôh a zamieril rovno do obývačky.

Tamara sedela v kresle pod zapnutou lampou. Takto voľakedy rada trávila chvíľky večernej siesty, ktoré si spríjemňovala čítaním oblúbenej knižky, keď malý Erik konečne zaspal vo svojej postieľke. Teraz však rozhodne nič nečitala.

Jej prázdnny pohľad sa iba zdvíhol na svojho muža ihned', ako vstúpil do miestnosti.

„Šibe ti? Prečo, preboha, sa mi neohlásiš a nedvíhaš ani telefón?“ vyprskol z Jara nekontrolovaný hnev.

Tamara nepohla ani brvou. Zdalo sa, že manželov výpad ani nezaregistrovala.

Jara premkol závan strachu. Tento jej bezduchý výraz tváre sa mu zdal ešte horší ako raňajšie, do sveta kričiace, emócie.

„Stalo sa ti dačo?“ spýtal sa oveľa miernejšie.

Jeho otázka akoby bola tým správnym zaklínadlom, ktoré jediné mohlo Tamaru vyprovokovať k zmene správania. V očiach sa jej zablyšlo a prehnane ironickým hlasom kontrovala: „Odkedy teba ešte trápi, či sa mi niečo stalo? Aby si vedel, si obyčajný úbožiak!“

„Chceš sa hádať?“ odpoved' na svoju otázku Jaro nedostal, tak sa posadil na sedačku. „Ja, že som úbožiak? Ved' teba ani nezaujíma, ako som s tvojím synom docestoval a ako to celé prebehlo!“

„Zaujíma ma to. Ani nevieš ako,“ pre zmenu tichučkým hlasom hlesla Tamara a v očiach sa jej zaleskli slzy.

„Nehovor! Preto radšej nedvíhaš telefón?“

„Jednoducho sa bojím, že každá nová informácia môže priniesť iba ďalšiu eskaláciu kopiacich sa problémov. Tak...“

„Tak čo?“ Tamara pokrútila hlavou a vrátila sa k pôvodnej téme: „Ako ste teda pochodili?“

Jaro bol už vnútorne nastavený, že bude pokračovať v ostrej výmene názorov, no naliehavosť a bezbrannosť Tamarinho prejavu, ktoré zazneli v jej poslednej vete, ho dokonale zabrzdili. Skleslo pokrčil plecami.

„Nebolo to bohviečo,“ priznal a v krátkosti sa snažil opísť návštevu u jeho mamy a stav, v akom Erika v nedobrovoľnom vyhnanstve zanechal.

„Ked' tak teraz nad tým premýšľam, to, že sme ho tam nechali na prázdniny, neboli práve najšťastnejší krok, skôr čisté šialenstvo. Mama s ním nebude mať žiadnu šancu a len dúfam...“ myšlienku napokon nedokončil a hľadajúc podporu pozrel sa na svoju ženu.

Tá nečakane prikývla a pridala sa k jeho obavám.

„Je to hrozne ďaleko. Keby sa voľačo stalo, nestacíme ani...“

„Piešťany sú oveľa bližšie. Doslova na skok. Kto za to môže, že ty nedokážeš s nikým vyjsť?“ frustrovane, zvýšeným hlasom ju prerusil muž, čím ukončil kratučké prímerie, keď sa zdalo, že po dlhom čase budú schopní normálne sa pozahovárať.

Jaro v rozčúlení a v neutíchajúcom strese možno aj nechtiac zasiahol Tamaru na jednom z jej najcitolivejších miest.

„Ty si naozaj úbožiak, ktorý si pre svoju sebeckosť a bezohľadnosť v živote neprizná, že všetko je to len iba kvôli tebe.“

„Kvôli mne?“ Jaro išiel z kože vyskočiť.

„Fakt si sa musela zbláznit! Ved' nikto iný než ty...“

Jeho nekontrolovaný na intenzite stále naberajúci krik odrazu ustal. Uvedomil si, že keby dopovedal to, čo mu slina práve doniesla na jazyk, nevyhne sa dlhej a hlavne zničujúcej hárke, v ktorej ani jeden z nich dvoch nemá šancu uspieť.

Postavil sa a smerom k svojej žene utrúsil: „Nebudem sa s tebou ďalej nezmyselne naťahovať. Mám za sebou naozaj ťažký deň a jediné, čo skutočne potrebujem, je sprcha a dobrá večera. To však v tejto rodine určite nehrozí, že? Alebo sa mylím?“

Tamara neodpovedala, venovala mu iba zhnusený pohľad, po ktorom sa Jaro od nej odvrátil a opustil miestnosť.

Tamara vedela, že zaspať sa jej len tak ľahko nepodarí. S Jarom sice ešte stále spoločne zdielali manželskú posteľ, ale už poriadne dlhý čas v nej medzi nimi dominovala bariéra odcudzenia. Aj teraz, obaja na boku schúlení, odvrátení čo najďalej od seba, akoby sa snažili za každú cenu vyhnúť náhodnému dotyku, ktorý by ich paradoxne mohol zraniť viac ako poriadna hádka. Bol tu však rozdiel. Bola presvedčená, že Jaro tvrdo spal už v momente, keď si ona išla iba ľahnúť. Jej myseľ sa následne opakovane vracala k narázke, ktorá ukončila ich debatu alebo hádku, presnejšie povedané. Skutočne za všetko môže ona?

Doteraz jej psychiku držala nad vodou predstava, že za zlé veci, čo sa v posledných rokoch odohrali okolo Erika, môže Jaro a nešťastné zhody okolností, ktoré jej syna priviedli až na okraj, za ktorým už neboli normálny život. Po krátkej úvahe si priupustila, že možno to bolo v prehodenom poradí. Najprv okolnosti a potom Jaro, čo v kontexte jej schopnosti doposiaľ sa akosi vyrovňávať s touto tvrdou realitou pre ňu v podstate neznamenalo vôbec nič. Nemohlo to však byť inak?

Horúčkovito sa pokúšala spomenúť si na akýkoľvek detail alebo bod zlomu, od ktorého sa začalo meniť Erikovo správanie. Na nič podobné sa nedokázala rozpamätať a znova vo svojom vnútri prežívala šok, keď ju a Jara riaditeľ základnej školy informoval, že u ich syna sa našli drogy. Toto bola jej chyba? Tu zlyhala, ako matka, ktorá by mala všetko zlé dopredu vycítiť a nedopustiť to?

Prestaň! okríkla sa v duchu. Nedá sa predsa dokola riešiť neriešiteľné a sebaobviňovanie nikdy nevedie k ničomu dobrému. Teraz zostáva už iba dúfať, že... A dosť!

Tamara sa prinútila, aby svoje myšlienkové trápenie ukončila spomienkou na maličkého Erika, ako sa k nej šťastne túlil, keď ho občas, v sobotu alebo v nedelu, po jeho naliehaní vzala k sebe do posteľ.

Jej radostná predstava však rýchlo vyprchala a znova sa ocitla v námosoch neustále stúpajúceho bahna, ktoré zaplavilo jej najintímnejšie súkromie.

Uvedomelo potláčaný zážitok z dnešného popoludnia rýchlosťou tornáda zaplnil jej mozgové závity. Tako vzniknutá tlaková vlna mala potenciál nielenže zdevastovať jej náporom osudu ľažko skúšanú duševnú rovnováhu, ale obrať ju i o posledné zvyšky nahlodanej sebaúcty. Najhoršie

pre ňu bolo to, že stretnutie u Adriána sama zinscenovala, hoci pravdou je, že on sa o ňu pokúšal už niečo vyše roka.

Tamara otvorila silno zovreté viečka a do zdanlivého pokoja tmou ohraňčenej miestnosti jej začali stekať slzy ako hrachy. Vzlykaniu sa napokon ubráníla. Za žiadnu cenu nechcela, aby na nej Jaro zbadal slabosť. Aj keď šanca, že by ho týmto prebudila, bola temer mizivá. Opatrne si iba obtrela uslzené líca do prikryvky, ktorú mala pritiahnutú až po bradu a pokúsila sa akosi vyrovnať s nástojčivo nastolenou otázkou.

Prečo som to vlastne urobila? Prečo... Dôvody predsa nie sú dôležité. Dôležitý je výsledok. A ten je neodškripiteľný.

Veľmi ju to bolelo. Po všetkých stránkach. Rozhodne však z toho nemohla obviňovať Adriána. Do poslednej chvíle predsa mohla sama rozhodnúť a povedať nie. V kritickej situácii na to nenašla dosť síl, hoci vtedy presne pochopila, že ak si niečo naozaj neželá, tak je to sex v tomto čase a s týmto mužom. Dokola si iba v duchu opakovala: Je neskoro. Príliš neskoro.

Spočiatku sa s tým pokúsila vyrovnať a Adriánove náruživé bozky sa snažila oplácať rovnakou mincou. Niečo jej však nesedelo. Niečo jej vadilo. A to nedefinovateľné niečo ju prinútilo rázne ukončiť Adriánovo zabratie do očividne si užívajúceho maznania sa, keď nekončiace cmúľanie jej už odhalených bradaviek doplnil o prebojovanie sa prstami do jej nohavičiek cez vysoko vykasanú sukňu. Jemne, no rázne ho odstrčila a sama sa radšej rýchlo povyzliekala. Počkala, pokiaľ aj on neurobí to isté a okamžite si ho pritiahl na seba. Zazdalo sa jej, že je týmto dosť nemilo prekvapený, no vzápätí pocítila, ako do nej vnikol. Jej stuhnuté a stiahnuté, na láskanie pocitovo nepripravené, telo sa muselo chtiac-nechtiac prispôsobiť.

Našťastie, netrvalo to dlho. Aj keď niekoľko posledných Adriánových pohybov bolo prisilných, akoby si uvedomil, že ona si milovanie príliš neužíva a chcel jej to aspoň takto vynahradíť. Napokon vydal zo seba iba krátky, nekontrolovaný, chrapľavý výdych a vyčerpane sa na ňu zosunul. Tamara si ešte spomínala, že sa po chvíli pokúsil vrátiť k bozkávaniu a šepkal jej nejaké lichôtky, no ona sa spod neho vymanila a po návšteve kúpeľne a chladnej rozlúčke Adriánov byt chvatne opustila.

Tamare sa z očí opäťovne spustili potôčiky slz. Prikrývku si trochu posunula, aby sa vyhla už rozmočenej časti a znova si poutierala oči. Cítila sa mizerne, akoby ju prešiel parný valec. Nie. Nemala žiadne výčitky, že toto urobila svojmu manželovi, pretože on podľa nej už na ňu nemal žiadny

nárok. Hanbila sa sama pred sebou a nechápala, ako sa takéto niečo, bez lásky a vlastne aj bez vášne a túžby, mohlo stať.

Podvedome si vzduchla a opatrne vstala z posteľe. Musí ísť niečo spraviť. Čokoľvek. Trebárs začať čítať knižku, ktorú si kúpila pred niekoľkými mesiacmi alebo umyť riady, ktoré zostali v kuchyni po Jarovej večeri. Inak sa dnešnej noci spánku nedočká.

Ako vychádzala zo spálne, ani nezaregistrovala, že jej muž sa zo svojej strnulej pozície potichučky otočil a skúmavo sa za ňou zahľadel.

Dostala sa mu do hlavy. Ovládla jeho myšlienky, až sa tomu čiastočne začal podvedome brániť. Darmo si nahováral, ved’ predsa o nič nejde, je to iba nepodarená skladačka. Pritáhovala ho k sebe nečakanou silou, ktorá zrejme presne zodpovedala rozpoltenosti, s akou ju od prvého momentu – keď sa na stole ocitla hromádka jednotlivých dielikov – vnímal.

Pritom máločo mohlo na prvý pohľad vyzeráť zúfalejšie a nezmyselnejšie ako kôpka pestrofarebných kúsočkov čohosi, čo, snáď, malo dokopy vytvoriť niečo konkrétnie. Čo by to však malo byť, bolo absolútne nejasné. Štefanovi za jeho život mnohokrát prišlo do ruky najrôznejšie puzzle. No každé jedno bolo vždy zabalené do tvrdého papierového kartónu, ktorý bol potlačený ilustračným obrázkom. Architektonické stavby, prírodné výjavky, portréty slávnych ľudí, dopravné prostriedky a nepreberné množstvo ďalších námetov, ktoré ktosi – v dobrej viere, že oslovia potenciálnych zákazníkov – hodil na trh a čakal, či sa jeho predpoklad naplní. V tomto prípade to bolo iné. Chýbala pevná škatuľa a k dispozícii neboli ani žiadny prospekt, ktorý by – ako pomôcka – vyobrazil finálnu podobu poskladaného produktu.

Jediným exaktne daným údajom preto zostal štítok, prilepený na roztrhnutom vrecku. 3 000. K číslici nebol pripojený ani žiadny text. To sa Štefanovi videlo naozaj zvláštne. Keby tam bola niektorá zo skratiek KS, ST alebo PC, mohol by aspoň odhadovať, odkiaľ pochádza výrobca či distributér. Teda tritisíc kúskov.

Štefan kôpku navŕšených dielikov rozhrnul rukou, aby sa rozmiestnili vedľa seba. To urobil hned’ v to popoludnie, keď sa pustil do tejto nezmyselnej zábavky. Odvtedy uplynuli už dva dni. Napriek tomu, že nad skladačkou strávil množstvo hodín, posunul sa iba o piat’ a ledva sa odlepil od bodu nula. Jednou z príčin – možno aj dominantnou – bol fakt, že nech si išiel oči vyočiť, na žiadnom dieliku nezbadal ani len náznak nakreslenej línie, či akéhokoľvek iného oporného bodu, či časti čohosi konkrétneho, čoho by sa mohol zachytiť. Každý obsahoval iba zmes farieb a odtieňov, ktoré sa navzájom chaoticky až nekompatibilne prelínali.

Najprv dlho špekuloval ako začať. Ako tak neustále hľadel na tú pestrofarebnú masu, náhodne si z nej povyberal niekoľko kúskov skladačky a preložil ich ďaleko od ostatných, na voľnú časť stola. Keby sa ho niekto opýtal, prečo si vybral práve tieto, presne odpovedať by určite nevedel.